

Sylabus 2019/2020

Opis przedmiotu kształcenia

Nazwa modułu/przedmiotu	Środowiskowe i żywieniowe uwarunkowania zdrowia (3)	Grupa szczegółowych efektów kształcenia	
		Kod grupy	Nazwa grupy
		B	Naukowe podstawy medycyny
		C	Nauki przedkliniczne
		G	Prawne i organizacyjne aspekty medycyny
Wydział	Lekarski		
Kierunek studiów	lekarski		
Specjalności	nie dotyczy		
Poziom studiów	jednolite magisterskie X*		
Forma studiów	stacjonarne X niestacjonarne X		
Rok studiów	III	Semestr studiów	letni X
Typ przedmiotu	wolny wybór/ fakultatywny X		
Rodzaj przedmiotu	podstawowy X		
Język wykładowy	polski X		

* zaznaczyć odpowiednio, zamieniając na X

Liczba godzin

Forma kształcenia

Jednostka realizująca przedmiot:	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytoryjne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Ćwiczenia specjalistyczne - magisterskie (CM)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego-obowiązkowe (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie (Czas pracy własnej studenta)	E-learning (EL)
----------------------------------	--------------	----------------	----------------------------	--	--------------------------	------------------------------	---	--	---	----------------	--	------------------------	---	-----------------

Semestr zimowy:

Semestr letni

Katedra i Zakład Higieny	10													
--------------------------	----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Razem w roku:

Katedra i Zakład Higieny	10													
--------------------------	----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)

- C1. Nauczenie studentów holistycznego podejścia do poszukiwania przyczyn choroby w tym oddziaływania środowiska życia;
 C2. Znajomość czynników środowiskowych jak i industrializacji rzutujące na zachorowalność społeczeństwa, negatywnie wpływających na zdrowie;
 C3. Nauczenie studentów o zagrożeniach związanych z żywnością;
 C4. Nabycie umiejętności przez studentów do samodzielnego wyszukiwania najważniejszych informacji o wpływie zanieczyszczeń chemicznych i biologicznych na zdrowie człowieka przy uwzględnieniu różnych środowisk narażenia;
 C5. Przygotowanie studentów do przeprowadzenia analizy oceny ryzyka zdrowotnego ekspozycji na czynniki środowiskowe.

Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu

w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:

Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych ** wpisz symbol
W 01	G.W5.	Wie i opisuje zależności oddziaływania czynników środowiskowych na zdrowie.	Prezentacja i raport	SE

W 02	G.W4. G.W13.	Wie i opisuje elementy warunkujące zdrowie w holistycznym zdefiniowaniu.	Prezentacja i raport	SE
W 03	B.W31.	Zna i posługuje się danymi ze źródeł (strony internetowe) informacji krajowej, europejskiej i światowej dotyczących zdrowia, epidemiologii i zagrożeń.	Prezentacja i raport	SE
W 04	G.W2.	Wie, jakie zagrożenia są związane ze spożywaniem skażonej, zanieczyszczonej czy nadmiernie przetworzonej żywności.	Prezentacja i raport	SE
W 05	G.W2.	Wie, jakie zagrożenia są związane z przedmiotami codziennego użytku.	Prezentacja i raport	SE
U 01	G.U1.	Umie identyfikować i oszacować zagrożenia środowiskowe.	Prezentacja i raport	SE
U 02	C.U19.	Umie posługiwać się testami, ankietami.	Prezentacja i raport	SE
U 03	B.U14.	Umie dobrać narzędzie do badań przesiewowych i biomonitoringowych.	Prezentacja i raport	SE
U 04	B.U14.	Umie wyciągać wnioski z danych badawczych.	Prezentacja i raport	SE

** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM - ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ - praktyki zawodowe; SK - samokształcenie, EL - E-learning.

Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw: **Wiedza: 5; Umiejętności: 4.**

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	10
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	3
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	13
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu	0,5

Uwagi: Brak

Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)

Wykłady - nie dotyczy

Seminaria

2. Zmiany w środowisku człowieka: industrializacja, urbanizacja, klimat środowiska i a współczesne epidemie chorób cywilizacyjnych i zaburzeń zdrowia.
4. Czynniki hormonalnie czynne w środowisku i skutki ekspozycji.
6. Zaburzenia zdrowia i choroby związane z zanieczyszczeniem środowiska, populacje wrażliwe, biomonitoring i sposoby oceny stanu zdrowia.
8. Zagrożenia zdrowotne związane z żywnością. Pozostałości pestycydów i leków w żywności. Czynniki biologiczne występujące w żywności. Naturalne substancje antyodżywcze i toksyczne w żywności.
10. Zagrożenia związane z zabawkami i kosmetykami. Znaczenie odpowiednich opakowań do żywności w bezpieczeństwie zdrowotnym konsumentów.

Ćwiczenia - nie dotyczy

Inne - nie dotyczy

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. Człowiek, środowisko, zagrożenie. Red. Np. Jerzy Zwoździak. Oficyna Wydawnicza PWr, 2002
2. Kolarzyk E: Wybrane problemy higieny i ekologii człowieka
– <http://www.e-nujag.cmuj.krakow.pl/materialy/higiena/Skrypt-tekst.pdf>
3. Wybrane numery kwartalnika Polskiego Towarzystwa Medycyny Środowiskowej – Medycyna Środowiskowa – Environmental Medicine.

Literatura uzupełniająca

1. Kołżan B., Adamiak W., Grabas K., Pawełczyk A.: Podstawy mikrobiologii w ochronie środowiska. Oficyna Wydawnicza PWr, Wrocław 2005
2. Siemiński M., Środowiskowe zagrożenia zdrowia, PWN, Warszawa, 2007

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

Sala seminaryjna, rzutnik multimedialny.

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

Znajomość fizjologii człowieka.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny)

Każda nieobecność musi być odrobiona, łącznie z dniami rektorskimi i godzinami dziekańskimi.

Obecność na zajęciach, aktywność - w tym opracowanie własnego zagadnienia / problemu i prezentacja na zajęciach (Prezentacja).

Ocena:	Kryteria oceny zaliczenia przedmiotu
Bardzo dobra (5,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 1 nieobecność), aktywność na zajęciach (udział w dyskusjach, współpraca zespołowa, praca z tekstem prezentacja efektów pracy grupowej), opracowanie zagadnienia tematycznego i przedstawienie go w postaci prezentacji multimedialnej (bardzo dobre przygotowanie merytoryczne i sposób prezentacji, ciekawa, przejrzysta, estetyczna szata graficzna, zmieszczenie się z wystąpieniem w przysługującym czasie)
Ponad dobra (4,5)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 1 nieobecność), aktywność na zajęciach (udział w dyskusjach, współpraca zespołowa, praca z tekstem), opracowanie zagadnienia tematycznego i przedstawienie go w postaci prezentacji multimedialnej (bardzo dobre przygotowanie merytoryczne i sposób prezentacji, przejrzysta szata graficzna, zmieszczenie się z wystąpieniem w przysługującym czasie)
Dobra (4,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 1 nieobecność), aktywność na zajęciach (udział w dyskusjach, współpraca zespołowa, praca z tekstem), opracowanie zagadnienia tematycznego i przedstawienie go w postaci prezentacji multimedialnej (dobre przygotowanie merytoryczne i sposób prezentacji, zmieszczenie się z wystąpieniem w przysługującym czasie)
Dość dobra (3,5)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 1 nieobecność), aktywność na zajęciach (praca zespołowa, praca z tekstem), opracowanie zagadnienia tematycznego i przedstawienie go w postaci prezentacji multimedialnej (dobre przygotowanie merytoryczne i sposób prezentacji, niewielkie przekroczenie czasu prezentacji)
Dostateczna (3,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 1 nieobecność), aktywność na zajęciach (praca zespołowa, praca z tekstem), opracowanie zagadnienia tematycznego i przedstawienie go w postaci prezentacji multimedialnej (przygotowanie merytoryczne w stopniu dostatecznym, zrozumiały sposób prezentacji, niewielkie przekroczenie/skrócenie czasu prezentacji)

Nawa jednostki prowadzącej przedmiot:	Katedra i Zakład Higieny
Adres jednostki	ul. J. Mikulicza-Radeckiego 7, 50-345 Wrocław
Nr telefonu	71 784 1502
E-mail	wl-10@umed.wroc.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	Prof. dr hab. Krystyna Pawlas
Nr telefonu	71 784 1501
E-mail	krystyna.pawlas@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia	stopień/tytuł naukowy lub zawodowy	dziedzina naukowa	wykonywany zawód	forma prowadzenia zajęć
Krystyna Pawlas	prof. dr hab. n.med.	nauki o zdrowiu	nauczyciel akademicki, nauki o zdrowiu	seminaria
Iwona Markiewicz- Górka	dr biologii med.	nauki medyczne	nauczyciel akademicki, biotechnolog	seminaria

Data opracowania sylabusu
26.06.2019 r.

Sylabus opracował(a)
Prof. dr hab. n. med. Krystyna Pawlas

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
KATEDRA I ZAKŁAD HIGIENY
Kierownik

prof. dr hab. Krystyna Pawlas

Podpis Dziekana właściwego wydziału

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
WYDZIAŁ LEKARSKI
DZIEKAN

prof. dr hab. Andrzej Hendrich